

Praha 22. 11. 2019

7

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2018

Utilization of Health Care by Foreigners in 2018

Souhrn

V roce 2018 u 193 poskytovatelů lůžkové péče v ČR čerpalo zdravotní služby 119,2 tisíc cizinců, s celkovými náklady v hodnotě 1,021 mld. Kč. Z tohoto počtu 59,8 tisíc ošetřených cizinců (50 %) pocházelo ze zemí Evropské unie. Nejčastěji byli ošetřeni pacienti ze Slovenska (22 %), Ukrajiny (16 %), Ruska (7 %) a Německa (7 %). Největší objem plateb za ošetření byl cizinci hrazen prostřednictvím zahraničního zdravotního pojištění (34 %) a v hotovosti (33 %). Ke konci sledovaného období činily pohledávky za neuhrazenou zdravotní péči o cizince po lhůtě splatnosti 49 mil. Kč (4,8 %).

Summary

In 2018 health care was provided to 119,2 thousand foreigners in 193 hospitals in the Czech Republic with total costs of the respective health care 1,021 billion CZK. Out of these number 59,8 thousand treated foreigners were of EU citizenship. The most frequently treated patients were persons originating from Slovakia (22 %), Ukraine (16 %), Russia (7 %) and Germany (7 %). The most frequent way of payment for health care provided to foreigners was foreign health insurance (34 %) and cash payment (33 %). Outstanding debts after due date for health care provided to foreigners reached 49 million CZK at the end of 2018.

Čerpání zdravotní péče cizinci v nemocnicích ČR v roce 2018

Údaje pro tuto Aktuální informaci pocházejí ze sběru ročního výkazu V (MZ) 1-01 (dále jen V1) o čerpání zdravotní péče cizinci za rok 2018. Zpravodajskými jednotkami jsou vybraní poskytovatelé lůžkové péče, a to jak poskytovatelé akutní lůžkové péče (DRZAR 101 – fakultní nemocnice, 102 – nemocnice), tak péče následné (DRZAR 105 – nemocnice následné péče). Předmětem sběru dat jsou informace o cizincích a nákladech, bez ohledu na to, zda cizinci čerpali u těchto poskytovatelů zdravotní služby formou ambulantní, jednodenní nebo lůžkové péče. Počty pacientů jsou k jednotlivým názvům zemí přiřazovány podle státní příslušnosti k danému státu. Výkaz V1 nesleduje cizince a náklady za poskytnuté zdravotní služby hrazené ze zákonného veřejného zdravotního pojištění zdravotními pojišťovnami ČR. Z celkového počtu 194 zpravodajských jednotek 1 poskytovatel výkaz neodevzdal.

V roce 2018 vyhledalo lékařskou péči u poskytovatelů lůžkové péče celkem 119,2 tisíc cizinců, z tohoto počtu bylo 59,8 tisíc osob (50 %) ze zemí Evropské unie. Z pohledu územního rozložení bylo nejvíce cizinců ošetřeno v nemocnicích v Hl. m. Praze, a to 49,5 tisíc osob (41 %). Následuje kraj Jihomoravský s 15,7 tisíci (13 %), Plzeňský s 7,4 tisíci (6 %), Středočeský s 6,9 tisíci (6 %) a Moravskoslezský 6,2 tisíci (5 %) osob.

Nejčastěji ošetřovanými cizinci byli v roce 2018 občané Slovenské republiky, kterých bylo 26,3 tisíc (22 %), dále bylo ošetřeno 18,8 tisíc Ukrajinců (16 %), 8,6 tisíc Rusů (7 %) a 8,5 tisíc Němců (7 %). Zdravotní péče poskytnutá cizincům si v roce 2018 vyžádala náklady v celkové výši 1,021 miliardy Kč, z toho téměř 61 % (618 mil. Kč) představovaly náklady na pacienty z EU. Nejvyšší náklady byly vynaloženy za občany Slovenska (343 mil. Kč), Ukrajiny (94,7 mil. Kč) a Německa (75,4 mil. Kč).

V rámci úhrad zdravotní péče poskytnuté cizincům tvořila v roce 2018 nejvyšší podíl platba ze zahraničního pojištění, kterou využilo sice pouze 26 % pacientů, tj. 21 tis. osob, ale v hodnotovém vyjádření činil podíl zahraničního pojištění 34 % objemu úhrad (341 mil. Kč). Z hlediska počtu osob byly náklady nejčastěji hrazeny v hotovosti, a to v případě 47 % pacientů (56 tis. osob). Platba hotově tvořila celkem sumu 341 mil. Kč, což bylo 33 % celkových nákladů za cizince. Třetím nejčastějším zdrojem úhrad bylo využití smluvního pojištění v ČR, což se týkalo 25 tis. osob (21 %) v celkové hodnotě 243 mil. Kč (24 %). Podíl pacientů ze zemí EU, kterým byla poskytnuta zdravotní péče hrazená zahraničním pojištěním (zahrnuje i možnost uplatnění zdravotního pojištění v rámci EU, Nařízení Rady EHS 1408/71 a následné předpisy), činil na celkovém počtu pacientů z EU 43 %, tj. 26 tisíc osob. Hodnota úhrad ze zahraničního pojištění za pacienty ze zemí EU dosáhla 51 % celkových nákladů na cizince z EU, tj. téměř 313 mil. Kč.

Nezaplacené pohledávky po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou 2,9 tis. cizincům činily k 31. 12. 2018 celkem 49,3 mil. Kč, což představuje 4,8 % celkových nákladů za zdravotní péči o cizince. U 1,5 tis. cizinců ze zemí EU nebylo ve lhůtě splatnosti uhrazeno téměř 21 mil. Kč (3,4 %) a u 1,4 tis. cizinců ze zemí mimo EU představovaly pohledávky po lhůtě splatnosti celkem 28,3 mil. Kč (7,0 %).

Z dlouhodobého hlediska dochází k postupnému nárůstu počtu cizinců čerpajících zdravotní péči, a to o 78 % z 67 tisíc osob v roce 2005 na 119 tisíc osob v roce 2018. Ještě výraznější je nárůst úhrnu nákladů vynaložených za tuto zdravotní péči, a to o 1,8násobek z 366 mil. Kč na 1,021 mld. Kč. Podíl cizinců ze zemí EU kolísal od roku 2005 v rozmezí 45 % až 54 % a v roce 2018 poklesl na 50 %. Důvodem je, že zatímco počet cizinců ze zemí EU v posledních třech letech poklesl o 4,3 tisíce (7 %), počet cizinců ze zemí mimo EU pokračoval v růstu o 5,1 tisíc (9 %). Oproti tomu náklady na zdravotní péči o cizince z EU do roku 2016 rostly výrazněji než u cizinců mimo EU, a to z necelých 50 % v roce 2005 na více než 64 %, poté se zvyšujícím se podílem cizinců mimo EU poklesl také podíl nákladů na cizince z EU na 61 %. V důsledku rychlejšího růstu nákladů oproti počtu cizinců vzrostl v letech 2005 až 2018 průměrný roční náklad na jednoho cizince z EU z 5,6 tisíc Kč na 10,3 tisíc Kč. U cizinců ze zemí mimo EU došlo v tomto období k nárůstu z 5,3 tisíc Kč pouze na 6,8 tisíc Kč, což odpovídá hodnotě z roku 2006.

Rostoucí náklady na péči o cizince jsou i nadále kryty buď formou pojištění nebo hrazeny v hotovosti. V roce 2018 bylo takto uhrazeno téměř 92 % nákladů na péči o cizince (935 mil. Kč). Neuhrazené náklady v roce 2018 vzrostly o 62 % na 77 mil. Kč, tj. 7,5 % všech nákladů, z toho bylo po lhůtě splatnosti 49 mil. Kč oproti 28 mil. Kč v roce 2017. Zbývajících 9,7 mil. Kč (1,0 %) nákladů bylo za cizince uhrazeno státními orgány ČR.

Součet pacientů v rozdělení dle způsobu úhrady nákladů za péči je vyšší než celkový počet ošetřených cizinců v daném roce, a to z důvodu kombinace více zdrojů úhrady péče u jednotlivých pacientů (týká se tabulky na straně 4 a 6). Výše nákladů za zdravotní péči o cizince za roky 2015 a 2016 byla zpětně přepočítána na základě zjištěných pochybení několika poskytovatelů v datech za rok 2017, kteří v rozporu s metodickými pokyny výkazu uváděli částky v jednotkách, a nikoliv v tisících Kč. Přehled vývoje nákladů a opravné částky v tisících Kč za roky 2015 a 2016 jsou uvedeny v následující tabulce.

Počty ošetřených a náklady na ošetření cizinců u poskytovatelů lůžkové péče (DRZAR 101, 102, 105) v letech 2014–2018

Ukazatel	2014	2015 ¹⁾	2016 ¹⁾	2017	2018	Index 2018/2017 (2017=100)
Počet ošetřených cizinců celkem ²⁾	97 185	103 887	118 395	117 287	119 212	101,6
z toho počet osob ze zemí EU	47 844	51 403	64 091	62 236	59 770	96,0
z toho počet osob ze zemí mimo EU	49 341	52 484	54 304	55 051	59 442	108,0
podíl počtu osob z EU na počtu ošetřených cizinců celkem v %	49,2	49,5	54,1	53,1	50,1	x
Náklady na ošetření cizinců celkem v tis. Kč ²⁾	724 347	795 137	860 232	931 422	1 021 139	109,6
z toho náklady na ošetření osob ze zemí EU v tis. Kč	416 058	483 741	549 642	590 420	618 347	104,7
z toho náklady na ošetření osob ze zemí mimo EU v tis. Kč	308 289	311 397	310 590	341 001	402 792	118,1
podíl nákladů na ošetření osob z EU na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	57,4	60,8	63,9	63,4	60,6	x
Neuhrazené náklady na ošetření cizinců v tis. Kč ³⁾	48 423	39 659	49 596	47 212	76 674	162,4
podíl neuhrazených nákladů na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	6,7	5,0	5,8	5,1	7,5	x

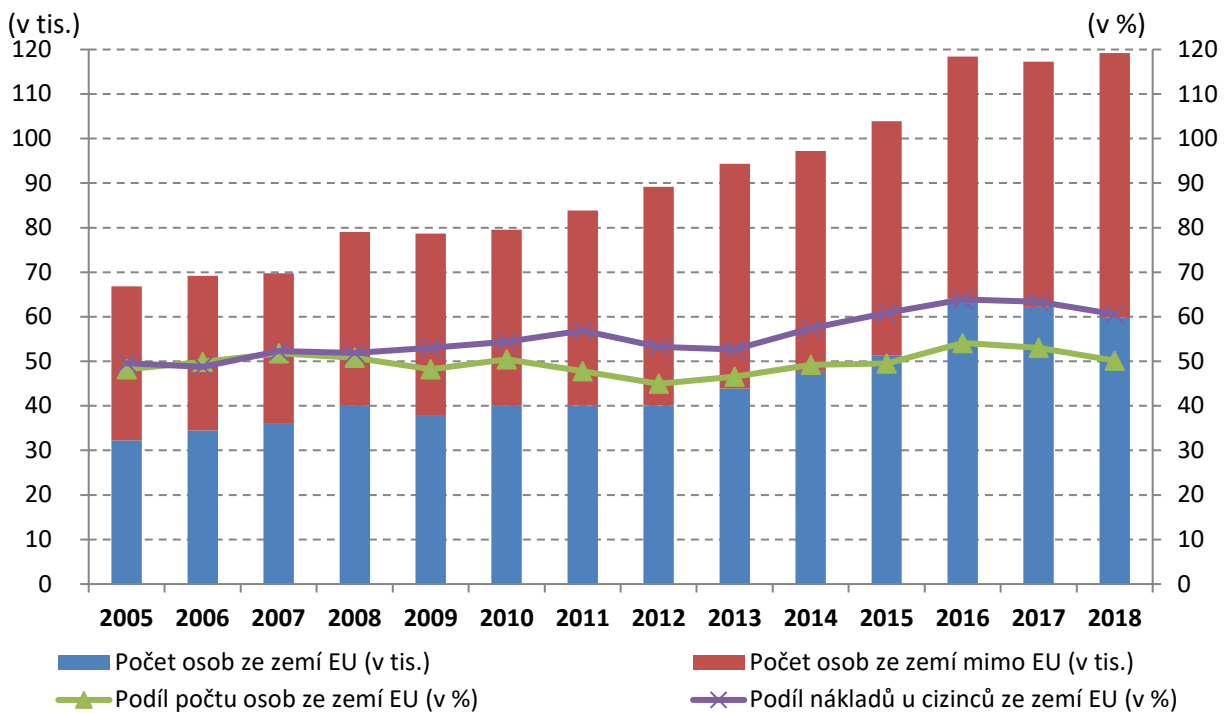
Poznámka:

- 1) Náklady na ošetření cizinců z let 2015 a 2016 byly zpětně upraveny na základě oprav zjištěných pochybení v datech poskytovatelů za rok 2017.
- 2) Výkaz V (MZ) 1-01 nesleduje čerpání zákonného veřejného zdravotního pojištění v ČR
- 3) Neuhrazené náklady zahrnují i pohledávky před lhůtou splatnosti k 31. 12. 2018..

Zdroj: ÚZIS ČR z výkazů V (MZ) 1-01

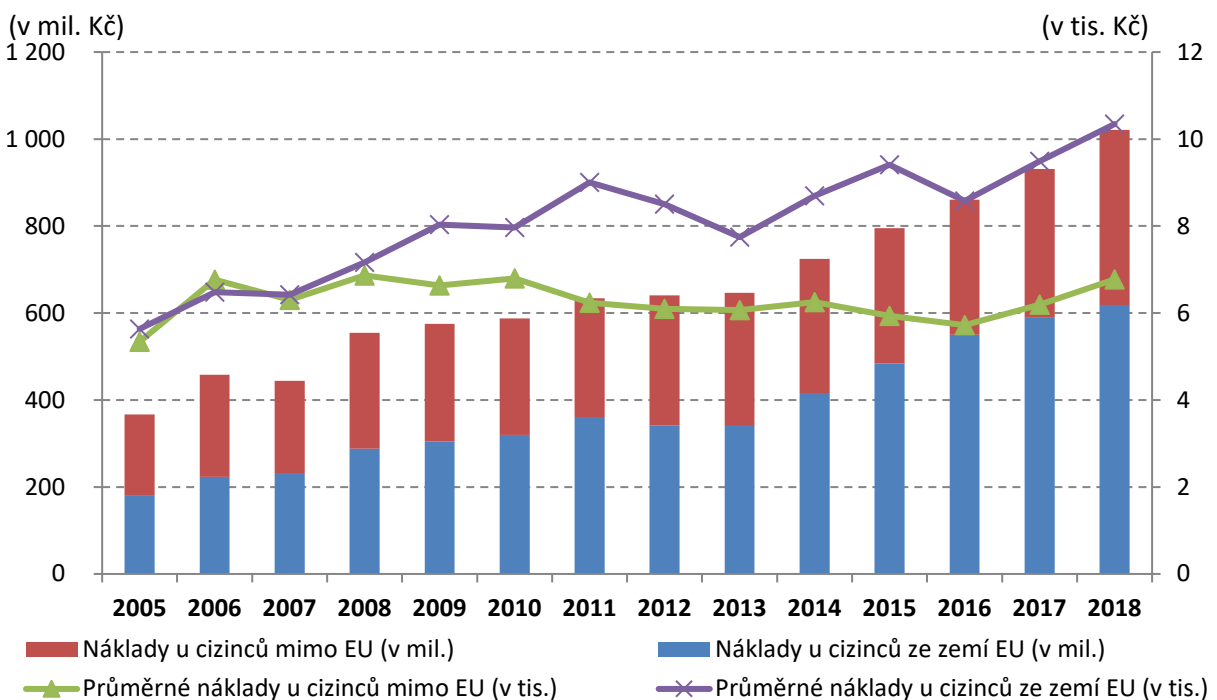
Zpracoval: Mgr. Jan Žofka

Vývoj počtu cizicňů čerpajících zdravotní péči v nemocnicích ČR v letech 2005 - 2018



Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Vývoj nákladů na čerpání zdravotní péči cizinci v nemocnicích ČR v letech 2005 - 2018



Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Poznámka: Výkaz V (MZ) 1-01 nesleduje čerpání zákonného veřejného zdravotního pojištění v ČR.

Čerpání zdravotní péče cizinci dle státní příslušnosti v roce 2018
Počty cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče

Země původu	Počet cizinců celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	119 212	14 042	7 626	83 651	13 893	25 264	30 969	55 830	3 523	5 564	2 907
Země EU celkem	59 770	6 635	3 409	40 886	8 840	9 898	25 803	21 275	949	2 833	1 494
Belgie	425	80	43	240	62	47	198	175	-	7	3
Dánsko	396	47	89	190	70	38	269	81	1	10	6
Finsko	256	20	26	177	33	37	109	107	-	6	2
Francie	1 246	186	122	738	200	142	446	626	2	36	20
Irsko	434	78	29	295	32	47	158	221	-	11	5
Itálie	1 704	195	141	1 106	262	281	855	547	3	29	8
Maďarsko	1 026	47	79	841	59	152	184	612	27	69	42
Německo	8 545	1 037	504	4 575	2 429	1 154	4 537	2 713	18	240	94
Nizozemsko	1 300	151	138	727	284	127	731	397	3	59	28
Polsko	4 235	442	177	3 074	542	560	1 167	2 089	89	380	212
Portugalsko	359	22	32	289	16	69	154	139	-	21	8
Rakousko	2 172	279	116	1 445	332	221	1 676	268	2	25	6
Řecko	442	26	26	303	87	63	161	202	3	18	11
Slovensko	26 300	3 027	1 202	18 590	3 481	5 483	12 276	7 222	658	1 201	573
Spojené království	3 197	484	186	2 178	349	358	1 159	1 625	3	71	44
Španělsko	1 231	111	109	922	89	159	578	485	1	26	23
Švédsko	527	42	41	328	116	65	279	171	-	20	7
Ostatní země EU ¹⁾	5 975	361	349	4 868	397	895	866	3 595	139	604	402
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	822	64	79	618	61	72	276	406	28	47	33
Srbsko	319	26	21	255	17	45	30	207	26	16	10
Švýcarsko	509	51	34	284	140	45	246	207	1	16	8
Ruská federace	8 574	1 070	767	5 723	1 014	1 773	899	5 692	98	212	117
Ukrajina	18 819	1 583	1 234	15 151	851	5 251	494	11 680	617	1 076	618
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	4 424	528	268	3 401	227	1 016	212	2 334	759	175	91
Čína	901	146	78	598	79	292	28	555	14	22	11
Vietnam	5 096	1 064	475	3 260	297	3 387	151	1 423	234	130	62
USA	2 419	258	175	1 498	488	235	68	2 044	5	103	59
Ostatní ⁴⁾	17 559	2 617	1 086	11 977	1 879	3 250	2 762	10 007	792	934	404

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Makedonie, Monako, San Marino a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nezjištěné země

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci dle státní příslušnosti v roce 2018
Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče (v tis. Kč)

Země původu	Náklady v tis. Kč celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluv- ního pojištění v ČR	ze zahra- ničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	1 021 139	93 123	37 816	657 464	232 736	243 344	350 091	341 329	9 701	76 674	49 284
Země EU celkem	618 347	48 173	21 248	392 914	156 012	137 791	312 613	133 813	2 161	31 969	20 960
Belgie	2 791	132	207	1 267	1 185	333	1 865	579	-	14	12
Dánsko	1 917	196	169	760	792	129	1 516	251	0	21	8
Finsko	1 349	31	110	941	267	168	863	300	-	18	9
Francie	6 827	414	367	3 623	2 423	1 419	3 343	1 933	7	125	68
Irsko	5 566	129	99	4 902	435	468	2 013	3 038	-	48	18
Itálie	9 958	568	350	5 005	4 036	1 993	6 111	1 794	7	54	10
Maďarsko	5 582	149	130	4 686	617	1 154	1 924	1 877	83	544	171
Německo	68 198	5 334	1 795	35 823	25 244	10 896	34 023	21 845	32	1 403	811
Nizozemsko	8 948	1 177	207	4 462	3 102	2 245	5 789	747	10	157	58
Polsko	40 437	1 773	557	29 023	9 084	7 464	15 542	12 297	182	4 952	2 860
Portugalsko	1 148	35	103	805	205	314	318	481	0	35	9
Rakousko	21 999	1 948	371	10 718	8 961	4 153	16 303	1 340	27	176	100
Řecko	1 675	41	42	807	785	480	851	239	19	87	84
Slovensko	343 171	29 821	14 426	216 027	82 898	89 778	198 407	40 655	1 282	13 049	7 961
Spojené království	45 811	1 872	352	35 729	7 858	4 882	8 344	32 268	5	312	202
Španělsko	7 076	321	300	5 525	930	1 027	3 144	2 858	2	45	45
Švédsko	5 213	96	73	2 051	2 993	695	2 911	1 416	-	190	108
Ostatní země EU ¹⁾	40 681	4 135	1 588	30 761	4 197	10 194	9 347	9 895	505	10 739	8 427
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	8 101	161	133	6 812	995	398	1 378	5 978	274	73	48
Srbsko	3 639	38	31	2 990	579	375	587	2 121	76	481	419
Švýcarsko	5 229	171	48	1 741	3 269	418	3 090	1 431	2	288	271
Ruská federace	59 906	8 549	2 121	29 584	19 653	10 735	2 277	40 658	313	5 923	812
Ukrajina	131 962	9 236	4 641	101 242	16 844	39 129	5 214	64 200	1 494	21 926	15 752
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	25 796	1 669	1 673	18 071	4 383	5 590	1 351	13 955	668	4 232	2 851
Čína	5 954	1 144	225	2 562	2 023	1 193	222	4 340	33	167	102
Vietnam	38 529	5 987	2 695	27 393	2 454	26 032	1 221	8 318	743	2 215	1 673
USA	18 570	1 314	932	9 415	6 910	2 549	1 067	13 891	87	975	646
Ostatní ⁴⁾	105 106	16 681	4 070	64 741	19 614	19 134	21 072	52 625	3 850	8 425	5 751

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Makedonie, Monako, San Marino a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nejištěné země

0 - použito v případě, že zjištěné náklady jsou vyšší než 0 a nižší než 500 Kč.

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci v krajích ČR v roce 2018

Počty cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče

Kraje ČR	Počet cizinců celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhradena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	119 212	14 042	7 626	83 651	13 893	25 264	30 969	55 830	3 523	5 564	2 907
Hl. m. Praha	49 499	6 157	4 711	33 545	5 086	10 984	10 126	26 180	996	1 816	802
Středočeský	6 904	615	294	5 156	839	2 847	1 121	2 361	301	562	164
Jihočeský	3 278	384	217	2 209	468	443	1 132	1 537	-	168	160
Plzeňský	7 435	453	302	6 149	531	1 635	682	4 062	619	1 012	456
Karlovarský	5 767	271	248	3 130	2 118	596	1 295	3 668	-	226	226
Ústecký	5 615	785	249	3 962	619	927	2 175	2 065	118	420	359
Liberecký	4 499	568	165	3 342	424	363	1 817	2 070	19	272	226
Královéhradecký	4 468	501	340	3 130	497	809	1 719	1 888	7	136	74
Pardubický	1 535	233	95	1 030	177	583	264	602	20	97	79
Vysočina	1 622	178	79	1 192	173	116	595	833	0	83	34
Jihomoravský	15 692	2 022	514	11 949	1 207	3 033	5 216	6 012	1 393	137	36
Olomoucký	3 646	661	167	2 375	443	872	1 001	1 615	4	200	57
Zlínský	3 033	506	71	2 115	341	687	1 367	787	-	235	99
Moravskoslezský	6 219	708	174	4 367	970	1 369	2 459	2 150	46	200	135

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci v krajích ČR v roce 2018

Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče (v tis. Kč)

Kraje ČR	Náklady v tis. Kč celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhradena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Náklady celkem	1 021 139	93 123	37 816	657 464	232 736	243 344	350 091	341 329	9 701	76 674	49 284
Hl. m. Praha	445 211	48 591	24 486	285 300	86 835	126 740	113 465	167 220	6 291	31 495	15 388
Středočeský	41 615	1 448	1 126	24 850	14 191	15 544	8 113	14 263	137	3 558	1 244
Jihočeský	23 828	2 430	437	12 252	8 709	4 379	11 896	5 192	-	2 361	2 297
Plzeňský	52 696	3 927	1 497	34 390	12 882	22 656	3 684	13 497	1 208	11 652	6 237
Karlovarský	9 282	812	648	4 635	3 187	1 848	2 554	4 253	-	627	469
Ústecký	41 521	4 358	1 075	25 240	10 848	13 440	13 585	7 143	86	7 267	6 743
Liberecký	57 202	2 091	757	43 555	10 800	1 779	21 144	30 461	53	3 766	3 459
Královéhradecký	33 447	2 377	827	19 879	10 363	4 788	21 018	5 443	24	2 174	1 854
Pardubický	6 404	598	159	4 257	1 391	1 421	1 630	1 699	43	1 611	1 560
Vysočina	24 490	525	460	16 064	7 440	898	4 262	18 430	0	901	606
Jihomoravský	137 694	9 711	3 741	102 795	21 447	17 932	72 793	43 469	1 667	1 833	1 560
Olomoucký	41 330	5 901	461	18 600	16 369	17 115	14 722	7 918	6	1 569	1 284
Zlínský	33 863	2 389	339	22 637	8 499	5 851	20 432	4 863	-	2 717	1 850
Moravskoslezský	72 555	7 968	1 803	43 010	19 775	8 954	40 794	17 479	185	5 142	4 733

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01